

نوبنیاد

روزنامه سراسری
صبح ایران

اکبر عبدی درگذشت

اکبر عبدی، چهارم شهریور ۱۳۳۹ در محله نازی آباد تهران دیده به جهان گشود. او سال ۱۳۵۸ پس از اخذ دیپلم، فعالیت‌های هنری خود را آغاز کرد. در سال ۱۳۶۰ با بازی در مجموعه «مثل آباد» ساخته مرحوم رضا ژیان وارد تلویزیون شد. او اولین فیلم سینمایی‌اش را در سال ۱۳۶۳ با حضور در «جنجال بزرگ» اثر سیاوش شاکری تجربه کرد. در همین سال با بازی در مجموعه‌های تلویزیونی «محله برویا» ساخته داریوش مؤدبیان و همچنین مجموعه تلویزیونی «بازم مدرسه‌ام دیر شد» به کارگردانی حسین افصحی، خود را به عنوان بازیگری توانمند بر سر زبان‌ها انداخت.

۸

با فروپاشی تفاهم‌نامه ۱۴ بندی روسای جمهور ایران و آمریکا،
نیروهای مسلح کشورمان به مدار موفق جنگ ۴۰ روزه بازگشتند

میداننداری میدان

۳

تمامیت خواهی
با اسم رمز وفاق

۲

اختلال مشکوک در
تسویه بدهی کالا برگ

۴

شوگ اطلاعاتی عملیاتی
ایران به واشنگتن

محسن پوردادفر
روزنامه‌نگار

صفحه ۲

سیاسی

صفحه ۵

اقتصادی

برگزاری گرامیداشت امام شهید از سوی
خانواده شهید رئیسی و اعضای دولت سیزدهم

مخبر گفت: دولت شهید رئیسی در طول دوران خدمت خود، بیشترین
تحسین و همراهی را از سوی رهبر شهید انقلاب تجربه کرد و میان
رئیس جمهور شهید و امام شهید، پیوندی عاطفی و ویژه برقرار بود.

چگونه معافیت‌های مالیاتی
به رانت تبدیل می‌شود؟

بر خلاف تصور رایج، معافیت‌های مالیاتی ابزار کارآمدی برای جذب
سرمایه نیستند و در تجربه جهانی اغلب به رانت، فساد و کاهش
درآمدهای عمومی منجر شده‌اند.

در دور جدید حملات رذیلانه آمریکا و پاسخ‌های
مقتدرانه جمهوری اسلامی ایران، کشورمان
نه تنها از فشارهای نظامی و تبلیغاتی دشمن
تأثیر نپذیرفته، بلکه با ارتقای محسوس توان
رزمی خود، معادلات واشنگتن و متحدانش
را وارد مرحله‌ای تازه کرده است. بررسی روند
عملیات‌های اخیر حاکی از آن است که دقت،
حجم و پیچیدگی حملات ایران نسبت به
دوره‌های گذشته به شکل قابل توجهی افزایش
یافته و همین مسئله، محافل اطلاعاتی و نظامی
غرب را با پرسش‌های جدی مواجه کرده است.
متن کامل در صفحه ۶

در میانه جنگ و بحران معیشتی، چند مقام ارشد دولت در حمایت پزشک‌یان، صداوسیما را به سانسور متهم کردند

تمامیت خواهی با اسم رمز وفاق

قانونی و اجرایی خود، پروژه تخریب صداوسیما و مدیران آن را کلید می‌زند. در تازه‌ترین دور این تخریب‌ها، شورای اطلاع‌رسانی دولت، سخنگوی دولت، پسر پزشک‌یان، عراقچی وزیر امور خارجه و رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت علیه صداوسیما موضع گرفتند.

همزمان با تشدید مشکلات اقتصادی و معیشتی و ظهور و بروز نشانه‌های شکست تفاهم‌نامه میان روسای جمهور ایران و آمریکا، اعضای دولت چهاردهم در رویکردی تنش‌آفرین و ضدوحدت حمله علیه صداوسیما را در پیش گرفتند. این برای چندمین بار است که دولت پزشک‌یان به‌جای عمل به وظایف

جعفر کاظمی

روزنامه نگار

نمونه‌ای از اقدامات غیرمعمول این سازمان درباره سران قواست. ادعای پخش نیمه‌کاره مصاحبه رئیس مجلس در صداوسیما البته موضع دقیقی نیست چنان‌که صداوسیما نیز تصریح داشت که این مصاحبه را به دبلی طولانی بودن در دو قسمت پخش خواهد کرد و این موضوع را در زیرنویس شبکه خبر نیز اعلان کرده بود.

شورای اطلاع‌رسانی دولت همچنین صداوسیما را به سانسور و رفتارهای وحدت‌شکنانه متهم کرد، این شور البته اشاره‌ای به حضور مداوم و مستمر مسئولان و مقامات دولتی در برنامه‌های مختلف تلویزیون نداشت. همچنین اتهام سانسور به صداوسیما در حالی بیان می‌شود که بسیاری ناظر به سانسور شعارهای مردم علیه جریان سازش در جریان مراسمات وداع و تشییع پیکر مطهر رهبر شهید انقلاب معترض بوده‌اند.

علاوه بر این، الیاس حضرتی رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت و فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت نیز با کلیدواژه سانسور به صداوسیما حمله‌ور شدند اما جالب‌تر از همه، واکنش یوسف پزشک‌یان پسر رئیس جمهور بود که مشخص نیست دقیقاً از کدام موضع و یا صلاحیت وارد بازی شده و علیه صداوسیما به انتقاد برخاسته است؟!

مذکور را به رهبر شهید مرتبط کرده و به نوعی منتقدان را خاموش کنند. این درحالی است که رهبر شهید انقلاب در جلسه با مسئولان نظام در تاریخ دوم تیرماه ۱۳۹۴ صراحتاً فرمودند: «آنچه بنده اینجا در این جلسه یا در جلسات عمومی می‌گویم، عیناً همان حرف‌هایی است که در جلسات خصوصی به مسئولین، به رئیس جمهور محترم و به دیگران می‌گویم.»

پزشک‌یان یک ماه قبل نیز مشابیه همین ادبیات علیه صداوسیما تاخته بود. اینبار اما ارکان سخنگویی و اطلاع‌رسانی نیز به میدان آمدند تا موضوعی حاشیه‌ای و فرعی را به متن صحنه سیاسی تبدیل کنند. از جمله شورای اطلاع‌رسانی دولت در پی ادعای سانسور بخشی از سخنان رئیس جمهور پزشک‌یان در روز ملی صنعت، معدن و تجارت از سوی صداوسیما به صدور بیانیه‌ای تأکید کرد: اقدام صداوسیما در حذف بخشی از سخنرانی رئیس جمهوری اسلامی ایران در مراسم روز ملی صنعت و معدن درباره اجازه رهبر شهید انقلاب اسلامی پیرامون مذاکرات، چند روز پس از پخش نیمه‌کاره مصاحبه رئیس مجلس شورای اسلامی (هرچند روز بعد مصاحبه را کامل پخش کرد) و سانسور بخشی از اظهارات رئیس قوه قضائیه در حمایت از رئیس جمهور،

حمله اخیر مقامات دولتی علیه صداوسیما پس از آن شکل گرفت که رئیس دولت چهاردهم در سخنانی برای چندمین بار از پخش سخنان رهبری شهید انقلاب درباره پرهیز از مذاکره با آمریکا انتقاد کرده بود. پزشک‌یان روز سه‌شنبه هفته گذشته در مراسم روز ملی گرامی داشت صنعت و معدن، بار دیگر صداوسیما را مورد انتقاد قرار داد و گفت: «اگر چه صدا و سیما تنها بخشی از سخنان رهبر شهید درباره عدم مذاکره را پخش می‌کنند، اما در جلسات خصوصی با معظم‌له، ایشان بر ضرورت خاتمه دادن به این وضعیت تأکید داشتند. برای همین، با تکیه بر عزت، مصلحت، حکمت و سربلندی کشور، مذاکرات را آغاز کردیم و دستگاه دیپلماسی ما هرگز از حقوق ملت ایران کوتاه نخواهد آمد.» این سخنان انتقادات گسترده‌ای به دنبال داشت. از جمله روزنامه نوبت‌یار در گزارشی با یادآوری مواضع رهبر شهید آورده بود: هرگاه یک تصمیم سیاسی با انتقاد جدی مواجه می‌شد، ناگهان روایت‌هایی از جلسات خصوصی و مواضعی که در محافل غیرعلنی مطرح شده، به میدان می‌آمد تا تصمیم

پاسداشت

مراسم گرامی داشت امام شهید از سوی اعضای دولت سیزدهم برگزار شد

مراسم بزرگداشت رهبر شهید انقلاب اسلامی و اعضای خانواده شهید ایشان، عصر دیروز جمعه (۲ مردادماه) با حضور خانواده رئیس جمهور شهید آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، اعضا و مدیران دولت سیزدهم و جمعی از مسئولان و اقبال‌مختل مردم در آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) برگزار شد. محمد مخبر، معاون اول دولت شهید رئیسی، با اشاره به پیوند عمیق میان دولت شهید رئیسی و رهبر شهید انقلاب، اظهار کرد: دولت شهید رئیسی در طول دوران خدمت خود، بیشترین تحسین و همراهی را از سوی رهبر شهید انقلاب تجربه کرد و میان رئیس جمهور شهید و امام شهید، پیوندی عاطفی و ویژه برقرار بود. معاون اول دولت شهید رئیسی تصریح کرد: اعضای دولت با حضور در این مراسم، مراتب داغداری عمیق خود را ابراز کرده و بیعت و وفاداری خود را با امام جوان و رشید انقلاب اسلامی اعلام می‌کنند. همچنین منصوری معاون اجرایی دولت شهید رئیسی با بیان اینکه دلبستگی اعضای دولت سیزدهم به ولایت، فراتر از گرایش‌های سیاسی بود، تصریح کرد: اعتقاد ما این بود و هست که مسیر ولایت باید با تمام وجود دنبال شود و همین نگاه در موفقیت‌های دولت سیزدهم نقش مؤثری داشت.

خبر کوتاه

دیدار اعضای دفتر حفظ و نشر آثار رهبری با خانواده شهید سلیمانی

اعضای دفتر حفظ و نشر آثار رهبر شهید انقلاب اسلامی، با حضور در منزل سرلشکر شهید غلامرضا سلیمانی، با خانواده معظم این شهید و الامقام دیدار و گفتگو کردند. در این دیدار که در راستای پویش «اول خانواده شهدا» انجام شد، حاضرین با اهدای لوح و هدیه‌ای، بار دیگر بر تکریم مقام شامخ شهدا و زنده نگهداشتن یاد و خاطره آنان تأکید کردند. خانواده شهید سلیمانی در این دیدار با اشاره به خاطراتی از شخصیت والای این سردار بزرگ، بر ادامه راه ایشان در خدمت به انقلاب و آرمانهای امام و رهبری تأکید کردند.

واکنش مخبر به نفت ۱۰۰ دلاری

محمد مخبر مشاور و دستیار رهبر معظم انقلاب با توجه به افزایش روز به روز قیمت نفت جهانی در پی تحرکات تجاوزکارانه آمریکا در منطقه در صفحه شخصی خود نوشت: نفت ۱۰۰ دلاری تا این لحظه صرفاً نتیجه اختلال در روند حمل و نقل آن است نه تولید. آتشی که آمریکا در حال روشن کردن آن در میادین نفت و گاز منطقه است شعله‌هایش دامن همه جهان را خواهد گرفت. نیروهای مسلح ما قطعاً با ابتکار عمل و هوشمندی، میدان و سطح بازی را یک پله بالاتر از دشمن تعریف می‌کنند.

پاسخ ایران به حملات زیرساختی، تصاعدی و شدید خواهد بود

سرلشکر محسن رضایی، فرمانده کل سپاه در دفاع مقدس ۸ ساله در شبکه مجازی ایکس تأکید کرد: رئیس جمهور متوهم آمریکا با اشتباهات مهلک از بازی مرد دیوانه به بازی مرد مستاصل رسیده است. حمله به زائران در شلمچه و تهدید به حملات زیرساختی، چیزی جز استیصال و درماندگی نیست. وی افزود: پاسخ ایران به حملات زیرساختی، تصاعدی و شدید خواهد بود.

سازمان بسیج به خلیل الحیه: برای نبرد آزادی قدس آماده‌ایم

سازمان بسیج مستضعفین در پی انتصاب خلیل الحیه به ریاست دفتر سیاسی حماس در پیامی از آمادگی بسیجیان برای نبرد با دشمن تا آزادی و ادای نماز جماعت در قدس شریف خبر داد. در بخشی از این پیام آمده است: عملیات طوفان الاقصی که توسط فرزندان غیور فلسطین در پاسخ به هشت دهه جنایت رژیم اهریمنی مورد حمایت غرب به ویژه آمریکای جنایتکار انجام شد و شکستی ترمیم‌ناپذیر به تمدن و وحشی غرب تحمیل کرد، قدرت محور مقاومت را به جهانیان آشکار و پیروزی حتمی بر رژیم سفاک صهیونیست و استکبار جهانی را در آینده‌ای نزدیک نوید داد. در بخش دیگری از این پیام آمده است: سازمان بسیج مستضعفین ضمن تبریک انتصاب حضرتعالی و آرزوی توفیق در ادای این مسئولیت خطیر و استمرار خط جهاد و شهادت بر ضرورت حمایت همه جانبه مسلمانان و آزادی‌خواهان جهان از رزمندگان فلسطینی و تبادل تجربیات مبارزه تأکید نموده و آمادگی بسیجیان فرزندان خامنه‌ای عزیز را برای نبرد با دشمن اهریمنی تا آزادی و ادای نماز جماعت در قدس شریف اعلام داشته و به این جمله خاص حضرت آیت‌الله شهید سید علی خامنه‌ای (رضوان‌الله تعالی علیه) که فرمودند «دنای آینده دنیای فلسطین است» باور عمیق دارد.

✓ **خضریان: آمریکا در تله ایران گرفتار شد**

علی خضریان نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی درباره تهدید آمریکایی‌ها مبنی بر هدف قرار دادن پل‌ها و زیرساخت‌های ایران در صورت آنچه حمله به کشتی‌ها در تنگه هرمز

عنوان کرده‌اند، گفت: آنچه که من مطلع هستم، در صورت عملی شدن این تهدیدات، پاسخ متقابلی داده خواهد شد که نتیجه آن نابودی کامل زیرساخت‌ها و سرمایه‌های شرکت‌های آمریکایی و همچنین شرکت‌های وابسته به خانواده رئیس‌جمهور آمریکا در منطقه خواهد بود. عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: این روزها شاهد ضربات موشکی و پهپادی ایران به پایگاه‌های آمریکا در بحرین، کویت، قطر و امارات هستیم. به طوری که دشمن در جهت حفظ ظرفیت لجستیکی خود مجبور به عقب نشینی بزرگ به سمت اردن و سرزمین‌های

اشغالی شده است.

وی افزود: البته این انتقال لجستیکی باعث شد تا آمریکا با تمرکز نیروها و تجهیزات خود در تعداد محدودی از پایگاه‌ها در یک تله جدید گرفتار شود و با اشراف اطلاعاتی و نظامی بالای دلیرمردان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، آسیب پذیری دشمن به صورت تصاعدی افزایش پیدا کرد. خضریان ادامه داد: اصابت‌های مستقیم موشک‌های ایران به پایگاه آمریکا در اردن ثابت کرد که جابجایی روی نقشه در محدوده غرب آسیا مصونیت ایجاد نمی‌کند و جمهوری اسلامی ایران به پهنه منطقه اشراف و برد عملیاتی دارد.

با فروپاشی تفاهم‌نامه ۱۴ بندی روسای جمهور ایران و آمریکا، نیروهای مسلح کشورمان به مدار موفق جنگ ۴۰ روزه بازگشتند

میداننداری میدان

پس از گذشت ۱۷ روز از فروپاشی تفاهم‌نامه پزشکیان و ترامپ و آغاز دور جدید درگیری‌های نظامی بین ایران و آمریکا، نیروهای مسلح ایران در حال تثبیت دست بالاتر خود در میدان نبرد هستند. اظهارات نهادها و مقامات نظامی ایران طی ۴۸ ساعت گذشته نشان از بازگشت ایران به روند پیروزی‌های جنگ چهل روزه دارد!

سعيد قاسمی

روزنامه نگار

جنگ چهل روزه در حالی منجر به آتش‌بس شد که به زعم بسیاری از کارشناسان ایران در حال تثبیت دست برتر خود در و گرفتن ابتکار عمل در میدان بود. آتش‌بسی که برای بسیاری از ناظران، بیش از آنکه نشانه پایان بحران باشد، فرصتی برای تنفس و تجدید قوای دشمن تلقی می‌شد. در همان مقطع، تحلیل‌هایی و وجود داشت که استمرار فشار بر بازار انرژی به وسیله محدودیت نرزد در تنگه هرمز می‌توانست قیمت نفت را به سطوحی بسیار بالاتر برساند و هزینه‌های جنگ را برای آمریکا و متحدانش به گونه‌ای افزایش دهد که دیگر فکر حمله به ایران را هم نکنند.

با این حال، وقتی دشمن عرصه را تنگ دید از دریچه دیپلماسی وارد شد تا خود را از مهلکه نجات دهد. به هر صورت ایران بار دیگر به دیپلماسی فرصت داد؛ در شرایطی که مخالفان مذاکره هشدار می‌دادند تجربه اعتماد به وعده‌های آمریکا پیش‌تر بارها شکست خورده است، مذاکره و تفاهم‌نامه میان پزشکیان و ترامپ، از سوی مذاکره‌کنندگان و حامیان آنها به عنوان سند شکست آمریکا و دستاوردی برای ایران معرفی شد؛ اما عمر این تفاهم‌نامه حتی به یک ماه هم نرسید. به گفته کاظم غریب‌آبادی، معاون حقوقی وزارت خارجه، آمریکا عملاً با نقض تمام بندهای توافق، آن را به فروپاشی رساند و جنگ بار دیگر آغاز شد.

اکنون، پس از تبادل آتش مداوم میان ایران و آمریکا، معادله جنگ بار دیگر در حال چرخش به نفع ایران است. حملات پی‌درپی نیروهای مسلح ایران به پایگاه‌ها و منافع آمریکا در منطقه، تهران را دوباره به روند اعمال فشارهای متوالی بازگردانده؛ روندی که یادآور روزهای اوج جنگ چهل‌روزه است. بازار انرژی نیز به سرعت به این تغییر معادله واکنش نشان داده است. نفتی که در پی آتش‌بس و تفاهم‌نامه پزشکیان و ترامپ به کانال ۷۰ دلار بازگشته و فرصتی برای تنفس دولت آمریکا فراهم کرده بود، همزمان با تشدید فشارهای نظامی ایران بار دیگر به محدوده ۱۰۰ دلار رسیده است.

در این میان، بیانیه مهم سپاه پاسداران

انقلاب اسلامی درباره آتش‌بس‌های فریبنده آمریکا، پیام روشنی برای واشنگتن داشت: پایان جنگ دیگر در اختیار آمریکا و دیپلماسی فریبنده این کشور نیست. سپاه با تأکید بر اینکه اجازه نخواهد داد دشمن از آتش‌بس برای تجدید قوا و جایگزینی ذخایر نفت و مهمات خود استفاده کند، عملاً نشان داد که ایران این بار قصد ندارد ابتکار عمل را به دشمن واگذار کند. معنای این موضع روشن است؛ تا زمانی که میدان در اختیار ایران باقی بماند، فشار بر آمریکا ادامه خواهد داشت و همین مسئله می‌تواند فشار بر بازارهای انرژی را در روزهای آینده افزایش دهد.

بیانیه‌ها و اظهارات نهادها و مقامات نظامی ایران طی ۴۸ ساعت گذشته، تصویری روشن از بازگشت ابتکار عمل به میدان نبرد ارائه می‌دهد؛ نیروهای مسلح ایران نه تنها نبض میدان را در دست گرفته‌اند، بلکه در حال تحمیل هزینه تجاوز به آمریکا و تبیبه متجاوزان هستند. این مواضع پس از تهدیدهای ترامپ برای حمله به زیرساخت‌ها و تأسیسات هسته‌ای ایران اتخاذ شد؛ تهدیدهایی که با واکنش صریح و هشدارهای قاطع ایران همراه شد و در نهایت، رئیس‌جمهور آمریکا را از مواضع تهدیدآمیز خود عقب نشاناند. در ادامه، مهم‌ترین مواضع و بیانیه‌های نظامی ایران در ۴۸ ساعت گذشته را مرور می‌کنیم.

فریب آتش‌بس‌های فریبنده را نمی‌خوریم!

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای اعلام کرد: آمریکا که در میدان جنگ شکست خورده، با «خدعه و نیرنگ» در تلاش است فرصت تنفس و تجدید قوا به دست آورد. سپاه تأکید کرد: «این بار اجازه نخواهیم داد آمریکا با آتش‌بس‌های فریبنده، ذخایر نفت و مهمات خود را جایگزین و پس از آن مجدداً حملات را از سرگیرد.»

سپاه همچنین از اجرای موج‌های جدید عملیات «نصر ۲» و هدف قرار دادن مراکز مرتبط با توان اطلاعاتی و نظامی آمریکا خبر داد و تأکید کرد: «عملیات تنبیهی رزمندگان اسلام ادامه دارد.»

حمله به مراکز هسته‌ای، توسعه جنگ در منطقه است!

قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیا اعلام کرد: چنانچه آمریکا به مراکز هسته‌ای و حساس ایران حمله کند، این اقدام به عنوان توسعه جنگ در منطقه تلقی خواهد شد و «تمامی منافع آمریکا، هم‌پیمانان و حامیان آن کشور» هدف حمله نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد گرفت. همچنین قرارگاه خاتم‌الانبیا در بیانیه‌ای جداگانه تصریح کرد: تنگه هرمز همچنان بسته است و عبور شناورها تنها بر اساس ترتیبات اعلام شده ایران امکان‌پذیر خواهد بود. این قرارگاه هشدار داد در صورت عملی شدن تهدیدهای آمریکا، اجازه صادرات «یک قطره نفت» داده نخواهد شد و زیرساخت‌های نفت، گاز، برق و اقتصادی منطقه هدف قرار خواهند گرفت.

هشدار درباره زیرساخت‌های حامیان آمریکا

سردار سیدمجید موسوی، فرمانده نیروی هوافضای سپاه، در متنی کوتاه هشدار داد در صورت تعرض به پل‌ها و نیروگاه‌های ایران، خاموشی برق متحدان و میزبانان نیروهای آمریکایی قطع خواهد بود.

به اندازه سر سوزن به دشمن اعتماد نداریم!

امیر سرلشکر «امیر حاتمی»، فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران، از یگان‌های مختلف زمینی، پدافند هوایی و هوایی ارتش در استان اصفهان گفت: «ما هیچ اعتمادی به این دشمن نداریم، حتی به اندازه یک سرسوزن» و افزود نیروهای مسلح در دوره آتش‌بس لحظه‌ای را برای ارتقای توان رزمی از دست نداده‌اند.

معادله قطعی

ایران ابلاغ شد

فرمانده قرارگاه خاتم‌الانبیا در پیامی در شبکه اجتماعی نوشت: درازای شهادت هریک از شهروندان ایران یک نیروی آمریکایی به درک واصل خواهد شد. سرلشکر علی‌عبداللهی در صفحه خود نوشت: قاعده‌ای را که پیش از این هم عملیاتی‌بودن آن را به دشمن ثابت کرده بودیم از این لحظه معادله قطعی و ابلاغ‌شده میدان نبرد می‌دانیم: در ازای به شهادت رساندن هریک از شهروندان سربلند ایران اسلامی، یک نیروی آمریکایی به درک واصل خواهد شد. بلیت‌های رایگان و مستقیم به جهنم برایتان تدارک دیده‌ایم.

خبر کوتاه

تقدیر ۱۵ نماینده آذربایجان شرقی از شهردار تهران

۱۵ نماینده استان آذربایجان شرقی در نامه‌ای به علیرضا زاکانی شهردار تهران از خدمات شهرداری در برگزاری مراسم وداع و تشییع رهبر شهید انقلاب تقدیر کردند. در بخشی از پیام نمایندگان مجلس آمده است: بدینوسیله مراتب تقدیر و تشکر اینجانبان اعضای مجمع نمایندگان استان آذربایجان شرقی از شهرداری تهران بابت خدمت‌رسانی به زائران مراسم تشییع پیکر رهبر شهید انقلاب اسلامی در حوزه‌های گوناگون از جمله اسکان، تغذیه، حمل و نقل، خدمات شهری، فرهنگی و... را اعلام می‌داریم. آنچه در آن روزهای سرنوشت‌ساز به نمایش گذاشته شد، تنها انجام یک ماموریت اداری نبود؛ بلکه جلوه‌ای از روحیه جهادی، مسئولیت‌پذیری، همدلی و عشق به خدمت بود. شهرداری تهران با حضور شبانه‌روزی، تحمل سختی‌ها و تلاش خستگی‌ناپذیر، تمام ظرفیت و توان خود را به کار گرفت و برگ‌زین دیگری در کارنامه خدمتگزاری مدیریت شهری به ثبت رسانید. به خصوص از تلاش‌های حضرت‌عالی در آماده نمودن فضای پذیرایی برای اسکان، پذیرایی، هدایت، خدمات‌رسانی، پشتیبانی و ایجاد آرامش و آسایش زائران استان آذربایجان شرقی که در منطقه ۱۹ فراهم شده بود، شامل مساجد، مدارس، زائرشهرهای بوستان ولایت، بوستان شهید کاظمی و میدان تره‌بار مرکزی که جمعی از امضاکنندگان به صورت حضوری از آن بازدید کردند تشکر می‌گردد.

چرا یک نماینده از ادب محروم مانده است؟

محمد منان رئیسی نماینده مردم قم در مجلس با انتشار بخشی از فیلم توهین‌های شهریاری نماینده هتاک بجنورد به ثابتی، در کانال شخصی خود نوشت: امام‌علی علیه السلام میفرماید: خَيْرُ مَا وَرَثَ الْاَبَاءِ الْاَبْنَاءُ الْاَدَبُ؛ بهترین ارث پدران برای فرزندان، ادب است. پیشنهاد می‌کنم مرکز پژوهش‌های مجلس، پژوهشی را با این موضوع در دستور کار قرار دهد که چرا نماینده‌ای که باید عصاره فضائل ملت باشد از مهمترین ارث پدری‌اش هم محروم مانده است!

تعداد شهدای حملات آمریکا به ۵۹ نفر رسید

رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت، تعداد شهدای حملات اخیر دشمن آمریکایی به ۵۹ نفر اعلام کرد. حسین کرمانپور، در شبکه ایکس نوشت: از روز ششم تیر تا صبح دوم مرداد، در پی حملات هوایی آمریکا، ۶۶۶ نفر از هموطنانمان مصدوم شده‌اند. همچنین، ۵۹ نفر از هموطنانمان در این حملات، به شهادت رسیده‌اند که ۶ شهید خانم و ۳ شهید زیر ۱۸ سال، در بین شهدا وجود دارد.

اسامی ۴ شهید

حمله موشکی آمریکا به اهواز

در حمله موشکی بامداد روز جمعه آمریکا به اهواز، چهار نفر از نیروهای ارتش جمهوری اسلامی ایران به شهادت رسیدند. براساس این گزارش، شهید سروان مهدی چراغپور، شهید ستوان دوم میلاد همتی، شهید استوار یکم آرمین زارعی و سرباز وظیفه حامد شریفی شهدای این حمله تجاوزکارانه ارتش تروریستی آمریکا بودند. این حمله در ادامه تجاوزات اخیر دشمن انجام شد و به شهادت جمعی از مدافعان وطن در اهواز منجر شد.

نان جهان در آتش جنگ و گرماگران شد

قیمت محصولات کشاورزی در بازارهای جهانی به بالاترین سطح خود در حدود سه سال اخیر رسیده است. جنگ میان روسیه و اوکراین، اختلال در مسیرهای صادراتی غلات و موج‌های گرمای پی‌درپی در اروپا، نگرانی‌ها درباره کمبود مواد غذایی را افزایش داده است. در همین حال، درگیری میان آمریکا و ایران در منطقه نیز بر قیمت نفت و در نتیجه، هزینه‌های حمل‌ونقل و تولید مواد غذایی تأثیر گذاشته است.

شاخص بلومبرگ که قیمت ۱۰ محصول مهم کشاورزی را اندازه‌گیری می‌کند، از ژوئیه ۲۰۲۳ تاکنون به این اندازه بالا نبوده است. این شاخص برای هفتمین هفته متوالی افزایش یافته و نشان می‌دهد که خطرات جنگ و تغییرات آب‌وهوایی، دوباره به نگرانی اصلی بازارها تبدیل شده است. افزایش قیمت‌ها هم‌زمان با عبور قیمت هر بشکه نفت

از این محصولات به عنوان جایگزین انرژی بیشتر شده است. قیمت دانه‌های سویا در شیکاگو به بالاترین سطح خود در دو سال اخیر رسیده و قیمت روغن پالم در مالزی نیز بیش از ۲ درصد افزایش یافته است. موج‌های گرمای پیاپی در اروپا نیز فشار را بیشتر کرده است. فرانسه که بزرگ‌ترین تولیدکننده کشاورزی اتحادیه اروپا است، از اواخر ماه مه با سه موج گرمای متوالی مواجه شده که هم‌زمان با مرحله حساس رشد محصول ذرت بوده است. این شرایط، نگرانی‌ها از کاهش تولید را افزایش داده است. همه این عوامل نشان می‌دهد که جنگ‌ها و تغییرات اقلیمی، امنیت غذایی جهان را وارد مرحله جدیدی از بی‌ثباتی کرده است. ادامه تنش‌ها، به‌ویژه در منطقه حساس خاورمیانه، می‌تواند قیمت نفت را بالا نگه دارد و هزینه‌های تولید و حمل‌مواد غذایی را افزایش دهد.

تأخیر در تسویه مطالبات فروشگاه‌ها از سوی دولت نشان می‌دهد؛

اختلال مشکوک در تسویه بدهی کالابریک

دولت همچنان از احتمال افزایش اعتبار کالابریک سخن می‌گوید، اما از سوی دیگر حتی منابع لازم برای تسویه به‌موقع مطالبات فروشگاه‌هایی را که در حال اجرای طرح هستند، فراهم نکرده است. این تناقض، پرسش‌های جدی درباره آینده کالابریک ایجاد می‌کند. اگر دولت برای اجرای کامل این سیاست منابع کافی در اختیار دارد، چرا فروشگاه‌ها باید هفته‌ها منتظر دریافت مطالبات خود بمانند؟

فروشگاه از بین می‌رود و امکان خرید مجدد کالا وجود ندارد. پاشاییگی تأکید کرد که این موضوع هم‌اکنون باعث کاهش استقبال واحدهای صنفی از طرح شده است. او می‌گوید در گذشته پرداخت‌ها گاهی یک‌رویه یا ۱۰ روزه انجام می‌شد، اما اکنون تأخیرهای طولانی بسیاری از فروشگاه‌ها را در تأمین کالا از زنجیره توزیع دچار مشکل کرده است. وی در ادامه به موضوع ثابت ماندن اعتبار کالابریک اشاره کرده و می‌گوید دولت متعهد شده بود مبلغ این اعتبار را متناسب با تورم افزایش دهد، اما این وعده هنوز عملی نشده و قدرت خرید فعلی دیگر با قیمت کالاهای اساسی تناسب ندارد. بانک مرکزی در خصوص این مشکل می‌گوید تا پایان سال ۱۴۰۴، طبق مسئولیت بانک مرکزی در کارگروه ماده ۱۳، کالابریک از منابع بانک مرکزی پرداخت شد، اما از ابتدای امسال، در قالب بودجه ۱۴۰۵، سازمان برنامه و بودجه باید منابع را تأمین کند. بانک مرکزی همچنین اعلام کرده بود که دیگر نقشی در تأمین و تخصیص کالابریک ندارد و مسئولیت تأمین، تخصیص و تصمیم‌گیری درباره نحوه اجرای اعتبار کالابریک، مانند سایر هزینه‌های بودجه‌ای دولت، بر عهده سازمان برنامه و بودجه کشور است. سازمان برنامه و بودجه نیز گفته است که این سازمان هیچ نقشی در تأمین منابع ندارد. طبق قانون، مکانیزم تأمین منابع کالابریک مشخص است و با وصول درآمدهای دولت، خود به خود حساب مربوط به این موضوع شارژ می‌شود و وزارت تعاون شروع به پرداخت بدهی‌ها می‌کند. این سازمان پرداخت‌ها را به تحقق درآمدهای دولت منوط کرده است.

هزینه اختلاف را مردم می‌پردازند

تأخیر در پرداخت مطالبات فروشگاه‌ها می‌تواند تعداد پذیرندگان کالابریک را کاهش دهد، دسترسی مردم به کالاهای اساسی را محدود کند و اعتماد عمومی به یکی از مهم‌ترین برنامه‌های حمایتی دولت را تحت تأثیر قرار دهد. انتظار می‌رود مسعود پزشکیان، مانند برخی دستورات اخیر خود از جمله اجرای عادل فردوسی‌پور، به این موضوع هم‌ورود کرده و ضمن شفاف‌سازی درباره علت تأخیرهای طولانی در پرداخت مطالبات فروشگاه‌ها، اختلاف میان دستگاه‌های مسئول را هرچه سریع‌تر برطرف کند و به تعهد قانونی خود برای تسویه حداکثر ۷۲ ساعته بپایند باشد. در غیر این صورت، طرحی که قرار بود سپر معیشتی مردم در برابر آثار آزادسازی نرخ ارز باشد، ممکن است خود به یکی از چالش‌های جدید اقتصاد و معیشت خانوارها تبدیل شود.

برنت از ۱۰۰ دلار رخ داده است. تنش‌ها در خاورمیانه، نگرانی‌ها درباره افزایش هزینه‌های سوخت، کود و حمل‌ونقل را بیشتر کرده است. در بازار گندم، قیمت قرارداد‌های آتی در بورس شیکاگو به بالاترین سطح خود در دو سال اخیر رسیده و در یک روز بیش از ۴ درصد افزایش یافته است. حملات روسیه و اوکراین به بندر و کشتی‌های حامل غلات در دریای سیاه، نگرانی‌های جدی ایجاد کرده است. این دو کشور بیش از یک چهارم گندم صادراتی جهان را تأمین می‌کنند و هرگونه اختلال در صادرات آن‌ها، کشورهای واردکننده را با مشکل مواجه می‌کند. در سوی دیگر، تنش‌های نظامی میان آمریکا و ایران، تقاضا برای محصولات مانند ذرت و روغن‌های گیاهی را که در تولید سوخت‌های زیستی استفاده می‌شوند، افزایش داده است. با بالا رفتن قیمت نفت، استفاده

نیما سهیلی

روزنامه‌نگار

هفت ماه از اجرای یکی از مهم‌ترین تصمیمات اقتصادی دولت چهاردهم می‌گذرد؛ تصمیمی که با حذف ارز ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی و اجرای سیاست تک‌نرخ شدن ارز آغاز شد و قرار بود با پرداخت ماهانه یک میلیون تومان اعتبار کالابریک، آثار افزایش قیمت کالاهای اساسی ناشی از افزایش نرخ ارز بر معیشت مردم جبران شود. دولت در آن زمان تأکید کرد که با آزادسازی نرخ ارز، یارانه پنهان از واردکننده به مصرف‌کننده منتقل می‌شود و خانوارها از طریق کالابریک، قدرت خرید خود را حفظ خواهند کرد. در کنار اجرای این تصمیم، یک وعده از سوی دولت اعلام شد؛ اینکه اعتبار کالابریک متناسب با افزایش قیمت کالاها و نرخ تورم اصلاح خواهد شد تا ارزش واقعی آن حفظ شود. نمایندگان مجلس نیز بارها نسبت به کاهش قدرت خرید کالابریک هشدار داده‌اند. فاطمه مقصودی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس، در این باره گفت: «اعتبار فعلی دیگر پاسخگوی هزینه تأمین سبد غذایی خانوار نیست. افزایش قیمت کالاهای اساسی موجب شده اعتبار فعلی عملاً بخش قابل توجهی از قدرت خرید اولیه خود را از دست بدهد.» به گفته وی، در صورت عدم افزایش متناسب اعتبار کالابریک با نرخ تورم، هدف اصلی این طرح، یعنی حفظ امنیت غذایی دهک‌های پایین جامعه، با چالش جدی مواجه خواهد شد. اما اکنون، در حالی که مرداد ۱۴۰۵ آغاز شده، نه تنها این وعده عملی نشده، بلکه اجرای خود طرح نیز با بحرانی تازه روبه‌رو شده است؛ بحرانی که از تأخیر طولانی در پرداخت مطالبات فروشگاه‌ها آغاز شده و اکنون به توقف پذیرش کالابریک در بسیاری از واحدهای صنفی رسیده است. تابلوهای «کالابریک قبول نمی‌کنیم» که این روزها بر سردر برخی فروشگاه‌ها دیده می‌شود، تنها یک اعتراض صنفی نیست؛ بلکه نشانه‌ای از اختلال در اجرای بزرگ‌ترین طرح حمایتی دولت پس از آزادسازی نرخ ارز است. با این حال، از ابتدای سال جاری بارها خبرهایی درباره افزایش اعتبار کالابریک منتشر شده. اکنون سناریوهای مختلفی از افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی اعتبار مطرح شده است که در صورت اجرا، مبلغ کالابریک به حدود یک

ضعف مدیریت ارزی؛ عامل فشار بر معیشت مردم

بهر روز محبی نجم‌آبادی، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس، افزایش قیمت‌ها نباید از جیب مردم پرداخت شود. وظیفه دولت، جبران آثار تورم و حمایت از معیشت مردم از طریق ابزارهایی مانند کالابریک الکترونیکی و سایر سیاست‌های حمایتی است تا فشارهای اقتصادی بر خانوارها کاهش یابد. ضعف در مدیریت بازار ارز و اتخاذ تصمیمات مقطعی، آثار مستقیمی بر قیمت کالاها و خدمات گذاشته و در نهایت هزینه آن از سفره مردم پرداخت می‌شود. دولت باید با اتخاذ سیاست‌های پایدار و هماهنگ، از بروز شوک‌های قیمتی جلوگیری کرده و زمینه پیش‌بینی‌پذیر شدن اقتصاد را فراهم کند.

موج خبر

درآمد نفتی ایران ۱.۵ برابر شد

قیمت نفت در هفته گذشته به دلیل تشدید تنش‌های در خلیج فارس و باب‌المندب بیش از ۱۰ درصد رشد هفتگی را تجربه کرد؛ به طوری که روز پنجشنبه از مرز ۱۰۰ دلار عبور کرد؛ هرچند در پایان معاملات دیروز (جمعه) بخشی از این رشد را پس داد و در لحظه تنظیم این گزارش در محدوده ۹۷ دلار در هر بشکه قرار گرفت. نفت خام آمریکا (WTI) نیز پس از جهش قابل توجه، به حوالی ۹۰ دلار رسید. رویترز نوشت: اگر اختلال در مسیرهای انتقال نفت ادامه پیدا کند، بازار همچنان با کمبود عرضه روبه‌رو خواهد بود و این مسئله می‌تواند قیمت نفت برنت را به محدوده ۱۱۰ تا ۱۱۴ دلار در هر بشکه در هفته جاری برساند. این خبرگزاری تأکید کرد که با وجود کاهش جزئی قیمت‌ها در روز جمعه، بازار همچنان نسبت به آینده عرضه نفت بسیار حساس باقی مانده است. تحلیلگران جی‌پی‌مورگان نیز معتقدند در شرایط فعلی بخش قابل توجهی از رشد قیمت نفت ناشی از «ریسک ژئوپلیتیکی» است. این مؤسسه برآورد کرده که اگر تنش‌های منطقه‌ای تنها یک ماه ادامه یابد، متوسط قیمت نفت برنت در محدوده ۹۴ دلار تثبیت خواهد شد، اما ادامه بحران برای چند ماه می‌تواند همراه ۷ تا ۸ دلار به قیمت نفت اضافه کند و حتی برنت را به محدوده ۱۱۴ دلار برساند. در صورتی که تنش‌های ژئوپلیتیکی تشدید شود و اختلال در صادرات نفت ادامه یابد، عبور دوباره قیمت نفت از مرز ۱۰۰ دلار و حرکت به سمت محدوده ۱۱۰ دلار دور از انتظار نخواهد بود، اما اگر فضای سیاسی آرام‌تر شود و عرضه جهانی افزایش پیدا کند، احتمال بازگشت قیمت‌ها به کانال ۸۰ تا ۹۰ دلار نیز وجود دارد.

روزنامه گاردین در گزارشی تأکید کرد که اختلال در دوشریان حیاتی تجارت نفت (تنگه هرمز و باب‌المندب)، بار دیگر این هراس را ایجاد کرده که قیمت نفت ممکن است به اوج ۱۲۰ دلار در هر بشکه برسد؛ سناریویی که پس از سال‌ها تورم هزینه‌های انرژی، ضربه سختی به معیشت خانوارها و اقتصاد جهانی وارد خواهد کرد.

در همین حال فارس در گزارشی نوشت: براساس اطلاعات رسیده از وزارت نفت، درآمد نفتی ایران از فروردین تا تیرماه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱.۵ برابر شده است. این درآمد علی‌رغم شرایط جنگی حاکم بر کشور به دست آمده است. در ۴ ماهه ابتدای سال ۱۴۰۵ درآمد نفتی ۷.۵ میلیارد دلاری وصول شد، رقمی که در ۴ ماهه ابتدای پارسال کمتر از ۵ میلیارد دلار بود.

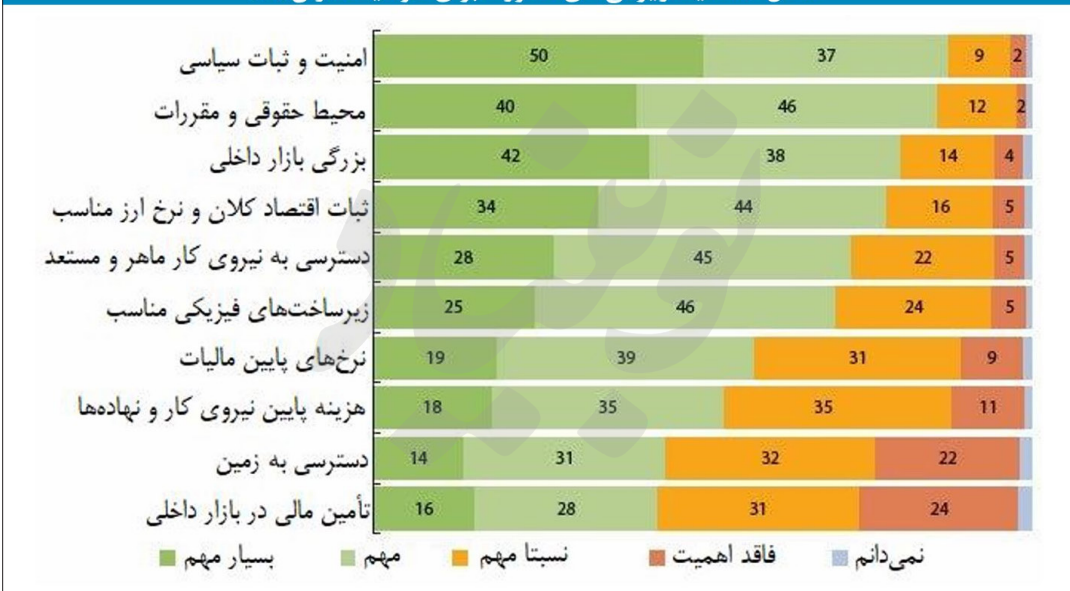
بررسی گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛

چگونه معافیت‌های مالیاتی به رانت تبدیل می‌شود؟

مرکز پژوهش‌های مجلس اعلام کرد که برخلاف تصورات رایج، معافیت‌های مالیاتی ابزار کارآمدی برای جذب سرمایه نیستند و در تجربه جهانی اغلب به رانت، فساد و کاهش درآمدهای عمومی منجر شده‌اند. این بررسی نشان می‌دهد که برای

سرمایه‌گذاران، عواملی چون ثبات اقتصاد کلان و زیرساخت‌ها نقشی حیاتی‌تر از تخفیف‌های مالیاتی دارند. از این رو، اصلاحات ساختاری محیط کسب‌وکار، پیش‌نیاز رونق پایدار تولید است.

شکل ۲. اهمیت ویژگی‌های کشورها برای سرمایه‌گذاران [۱۹]

حمید کمار

روزنامه نگار

در حالی که سال‌هاست معافیت‌ها و تخفیف‌های مالیاتی یکی از مهم‌ترین ابزارهای دولت‌ها برای تشویق سرمایه‌گذاری در بخش تولید محسوب می‌شود، گزارش تازه مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد تجربه جهانی تصویر متفاوتی را روایت می‌کند. این گزارش با بررسی سیاست‌های مالیاتی ده‌ها کشور به این نتیجه رسیده که مشوق‌های مالیاتی، اگرچه می‌توانند در برخی شرایط سرمایه‌گذاری را افزایش دهند، اما در بسیاری از موارد به کاهش درآمد دولت، ایجاد رانت، فساد، تخصیص نادرست منابع و حتی بی‌عدالتی مالیاتی منجر شده‌اند. مهم‌تر آنکه از نگاه سرمایه‌گذاران، عواملی مانند ثبات اقتصادی، امنیت سرمایه‌گذاری، شفافیت قوانین و کیفیت زیرساخت‌ها به مراتب مهم‌تر از معافیت‌های مالیاتی هستند؛ موضوعی که می‌تواند نگاه سیاست‌گذاران ایرانی به حمایت از تولید را دستخوش تغییر کند. در سال‌های اخیر، هر بار که بحث رونق تولید یا جذب سرمایه‌گذاری مطرح شده، یکی از نخستین راهکارهای پیشنهادی، افزایش معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی بوده‌است. اما آیا تجربه جهانی نیز این نسخه را تأیید می‌کند؟ گزارش «مروری بر مشوق‌های مالیاتی برای سرمایه‌گذاری در تولید» که از سوی مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر شده، پاسخی متفاوت به این پرسش می‌دهد. این نهاد معتقد است بسیاری از دولت‌ها بدون آنکه اثربخشی این سیاست‌ها را ارزیابی کنند، سالانه بخش قابل توجهی از درآمدهای مالیاتی خود را از دست می‌دهند؛ در حالی که نتیجه این هزینه، الزاماً افزایش سرمایه‌گذاری یا رشد اقتصادی نیست.

گشاده‌دستی در بخش مالیاتی در ازای تقریباً هیچ

تقریباً همه کشورهای جهان برای جذب سرمایه، نوعی از مشوق‌های مالیاتی را به کار گرفته‌اند. گزارش نشان می‌دهد ۹۸ درصد کشورهای در حال توسعه حداقل یک نوع مشوق مالیاتی برای سرمایه‌گذاران در نظر گرفته‌اند و رقابت میان دولت‌ها باعث شده دامنه این امتیازها هر سال گسترده‌تر شود. اما مرکز پژوهش‌های مجلس هشدار می‌دهد که فراگیر بودن یک سیاست، الزاماً

به معنای موفق بودن آن نیست. بسیاری از کشورها در فضایی رقابتی، بدون بررسی دقیق هزینه و فایده، به کاهش مالیات یا اعطای معافیت روی آورده‌اند؛ اقدامی که گاهی تنها به رقابت مخرب میان دولت‌ها برای کاهش نرخ مالیات انجامیده‌است. در چنین شرایطی، درآمدهای عمومی کاهش یافته، اما سرمایه‌گذاری جدید نیز متناسب با آن افزایش پیدا نکرده‌است. به بیان دیگر، دولت‌ها هزینه داده‌اند، اما دستاورد متناسبی به دست نیاورده‌اند.

معافیت‌های مالیاتی؛ سیاستی محبوب اما ناکارآمد

یکی از مهم‌ترین نقدهای گزارش متوجه «تعطیلات مالیاتی» یا همان معافیت‌های چندساله از پرداخت مالیات است؛ سیاستی که در بسیاری از کشورها و همچنین ایران سابقه‌ای طولانی دارد. به اعتقاد مرکز پژوهش‌ها، این ابزار اگرچه از نظر سیاسی جذاب و از نظر اجرایی ساده‌است، اما در عمل یکی از کم‌اثربترین انواع مشوق‌های مالیاتی محسوب می‌شود. دلیل آن روشن است: بسیاری از شرکت‌هایی که از این معافیت‌ها استفاده می‌کنند، حتی بدون دریافت این امتیاز نیز سرمایه‌گذاری خود را انجام می‌دادند. بنابراین دولت عملاً درآمدهای مالیاتی خود را از دست می‌دهد، بی‌آنکه سرمایه‌گذاری جدیدی ایجاد شده باشد. در مقابل، تجربه جهانی نشان می‌دهد ابزارهایی مانند اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری یا استهلاك شتاب‌یافته که تنها به سرمایه‌گذاری واقعی پاداش می‌دهند، اثربخشی بیشتری دارند و احتمال سوءاستفاده در آنها کمتر است.

نتیجه معافیت‌های بی‌حساب

شاید مهم‌ترین بخش گزارش، بررسی پیامدهای منفی مشوق‌های مالیاتی باشد؛ بخشی که تصویری متفاوت از این ابزار سیاستی ارائه می‌دهد. مرکز پژوهش‌های مجلس تأکید می‌کند هرگونه معافیت مالیاتی در واقع نوعی «هزینه مالیاتی» برای دولت است؛ یعنی درآمدهای دولت از دریافت آن صرف‌نظر می‌کند. به بیان دیگر، هرگونه معافیت یا تخفیف مالیاتی به معنای کاهش درآمدهای دولت است و اگر این کاهش درآمد به سرمایه‌گذاری جدید منجر نشود، تنها فشار بیشتری بر بودجه عمومی وارد خواهد کرد. در اقتصادهایی که با کسری بودجه مواجه هستند، این مسئله می‌تواند دولت را به سمت استقراض

جذب سرمایه و رونق تولید بدون نیاز به معافیت مالیاتی

مرکز پژوهش‌های مجلس در پایان، مجموعه‌ای از اصلاحات مشخص را پیشنهاد می‌کند. نخستین پیشنهاد، جایگزینی معافیت‌های گسترده با مشوق‌های هدفمند و مبتنی بر عملکرد است؛ به این معنا که حمایت مالیاتی تنها زمانی اعطا شود که سرمایه‌گذاری واقعی، اشتغال، صادرات، انتقال فناوری یا فعالیت‌های تحقیق و توسعه محقق شده باشد. دومین پیشنهاد، زمان‌دار بودن تمام مشوق‌ها است. به اعتقاد مرکز پژوهش‌ها، هیچ معافیت مالیاتی نباید دائمی باشد و ادامه آن باید منوط به ارزیابی مستمر اثربخشی آن باشد. سوم، شفاف‌سازی هزینه‌های مالیاتی است. گزارش توصیه می‌کند ارزش تمام معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی هر سال به صورت رسمی در اسناد بودجه منتشر شود تا مشخص باشد دولت از چه میزان درآمد صرف‌نظر کرده و این هزینه چه دستاوردی برای اقتصاد داشته‌است. چهارمین پیشنهاد، حذف تدریجی مشوق‌های ناکارآمد و جایگزینی آنها با ابزارهایی مانند اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری و مشوق‌های تحقیق و توسعه است که تجربه جهانی اثربخشی بیشتری برای آنها نشان داده‌است.

در نهایت، مهم‌ترین توصیه گزارش این است که اصلاح محیط کسب‌وکار باید بر گسترش معافیت‌های مالیاتی مقدم باشد. از نگاه مرکز پژوهش‌ها، ثبات اقتصاد کلان، امنیت سرمایه‌گذاری، شفافیت قوانین، بهبود حکمرانی و کاهش ناطمینانی، بسیار مؤثرتر از هر نوع معافیت مالیاتی در جذب سرمایه و رونق تولید هستند؛ بنابراین مشوق‌های مالیاتی باید تنها نقش مکمل این اصلاحات را ایفا کنند، نه اینکه جایگزین آنها شوند.

یادداشت

تناقض‌های آشکار و سند

رسوایی نئولیبرالیسم اقتصادی

عبدالمجید شیخی
استاد اقتصاد دانشگاه

باید با صراحت گفت که مواضع متناقض عبدالناصر همتی، رئیس‌کل بانک مرکزی، پرده از حقیقتی برمی‌دارد که تنها با عینک نقد عملکرد جریان نئولیبرال اقتصادی قابل رؤیت است. همتی که در دوره دولت شهید رئیسی، مدام «افاضه» می‌کرد که رشد ۲۵ درصدی نقدینگی در آن دولت تورم‌زاست، امروز با چرخشی ۱۸۰ درجه‌ای، رشد ۵۶ درصدی نقدینگی در دولت چهاردهم را «با کیفیت» توصیف می‌کند؛ یعنی به یک باره قبیح قبلی را تحسین و حسن معرفی می‌کند. لازم است یادآوری کنم که آقای همتی در دوران دولت شهید رئیسی مکرراً نسبت به رشد نقدینگی انتقاد می‌کرد، اما عجیب آن جاست که او در مورد رشد ۷ برابری نقدینگی در دولت حسن روحانی، که از ۵۰۶ هزار میلیارد تومان در شهریور ۱۳۹۲ به ۴۰۶۷ هزار میلیارد تومان در پایان شهریور ۱۴۰۰ رسیده بود، سکوت مطلق اختیار کرده بود. همتی در زمان دولت سیزدهم می‌نوشت: «رشد ۲۵ درصدی نقدینگی در ۱۲ ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۴۰۲، از دلایل مهم تورم ۴۰ تا ۵۰ درصدی و دلار ۵۸ هزار تومانی است!» حال چگونه است که آن تحلیل‌ها به یک باره رنگ باخته‌اند؟ چرا الان از آثار تورم ۵۰۰ درصدی در این دو سال، که توسط خودش با افت ارزش پول ملی و غارت قدرت خرید مردم، با بازی افزایش نرخ ارز توسط او و باند غرب‌زدگانش، بر مردم تحمیل کرده، سکوت می‌کند؟

دومین تناقض همتی در ادعای پرتکرار «حجم نقدینگی عامل تورم است» نهفته است؛ دروغی که حتی یک بچه نابالغ در بازی «کلاغ‌پر» هم آن را نمی‌پذیرد. قیمت‌ها مثل کلاغ نیستند که پر داشته باشند و بپرند! چگونه حجم نقدینگی و پایه پولی را عامل تورم معرفی می‌کند، در حالی که خودشان عامل افزایش نرخ ارز (افت ارزش پول ملی و تورم شدید) و چاپ پول و استقراض و خلق نقدینگی هستند؟ باید پرسید نقدینگی چه جانی دارد که بخواهد خود به خود بالا ببرد؟ کدام باسواد می‌تواند ادعا کند که متغیری در اقتصاد وجود دارد که «غیرفتاری» باشد؟ همه متغیرهای اقتصادی «رفتاری» هستند و این جمله القاشده از سوی غربی‌ها، دروغ بزرگ قرن است که توسط درس حفظ کرده‌های کتاب‌های وارداتی غرب و اقتصاد سرمایه‌داری، توسط امثال همتی، به جامعه ما تزریق می‌شود. نکته بعدی در تناقض‌های همتی، بی‌معنی بودن واژه «کیفیت» در کلام قبیح اوست. خلق پول بی‌پشتوانه، مصداق بارز «اکل مال به باطل» و حرام است. آقای همتی چه کاره است که حرام الهی را با واژه «کیفیت» بزرگ می‌کند؟ چطور در دولت رئیسی بی‌کیفیت بود و در دولت پزشکیان باکیفیت می‌شود؟ این عناد ولجابت با حق، خجالت‌آور است. در اقتصاد اسلامی، که متأسفانه امثال رئیس بانک مرکزی بویی از آن نبرده‌اند، پول باید سایه‌سار پیگیری به نام تولید باشد. با خلق کالا و گردش پول باید ذاتاً دارای ارزش (پول پایه طلا) باشد. رشد اقتصادی دولت رئیسی به ۵ درصد رسید، اما رشد اقتصادی دولت پزشکیان تا همین الان منفی است.

تمام این حاشیه‌سازی‌های همتی، تنها شانه خالی کردن از مسئولیت سنگین حق الناس اقداماتی است که توسط او، قدرت خرید مردم را از طریق افزایش نرخ ارز از بین برد. با این حال، این تناقض گویی‌ها سند رسوایی نئولیبرالیسم اقتصادی است. دولت باید در قبال سیاست‌های افت ارزش پول ملی و قدرت خرید مردم و ایجاد تورم جهنمی و غارت قدرت خرید مردم پاسخ‌گو باشد، نه اینکه با تناقض گویی، حقیقت را وارونه کند و گناه را به گردن خلق پول و اعتبار، که آن هم حاصل تصمیمات خودشان است، بیندازد و اهداف پشت پرده براندازی غرب‌زدگان نفوذی پشتیبان دولت را پنهان کند. هیچ کس فراموش نمی‌کند که در جنگ رمضان، مقامات مוסاد و سیا گفتند که ۴ برنامه برای براندازی جمهوری اسلامی داشتند؛ یکی اغتشاشات، دوم حمله هوایی، سوم حمله زمینی و چهارم افت ارزش پول ملی ایران. حال باید بررسی شود که سیاست‌های اقتصادی دو سال گذشته در کجای این پازل و برنامه قرار دارد.

بین الملل

غافلگیری اسرائیل از سرعت بالای بازسازی در ایران

روزنامه وال استریت ژورنال در گزارشی با استناد به بررسی تصاویر ماهواره‌ای، ارزیابی‌های اطلاعاتی و اظهارات مقام‌های اسرائیلی و غربی نوشت که جمهوری اسلامی ایران با سرعتی بیش از پیش‌بینی‌های اولیه، روند بازسازی تأسیسات و زیرساخت‌های آسیب‌دیده در حملات آمریکا و رژیم صهیونیستی را پیش برده است؛ موضوعی که به گفته این روزنامه، نگرانی‌های قابل توجهی را در محافل امنیتی و نظامی اسرائیل برانگیخته است.

براساس این گزارش، بازسازی تأسیسات نظامی، پایگاه‌های موشکی مستقر در مناطق کوهستانی، شبکه‌های لجستیکی، پل‌ها، بنادر، مراکز تولیدی و زیرساخت‌های حیاتی با سرعتی قابل توجه در حال انجام است؛ به گونه‌ای که بسیاری از مراکز هدف قرار گرفته، ظرف مدت کوتاهی دوباره وارد چرخه فعالیت شده‌اند.

وال استریت ژورنال تأکید کرده است که این روند، بیانگر توان بالای صنعتی، ظرفیت مهندسی و تاب‌آوری ساختاری ایران در برابر کارزار گسترده بمباران است؛ کارزاری که به گفته این روزنامه، طی آن بیش از ۲۰ هزار حمله علیه اهداف مختلف در خاک ایران انجام شده بود.

این گزارش می‌افزاید که مقام‌های اسرائیلی انتظار داشتند حجم گسترده حملات، روند بازسازی زیرساخت‌های ایران را برای مدت طولانی مختل کند، اما شواهد میدانی و تصاویر ماهواره‌ای نشان می‌دهد تهران با اتکا به توان داخلی و بسیج ظرفیت‌های عمرانی و صنعتی، بخش مهمی از خسارت‌ها را در مدت زمانی کوتاه جبران کرده است.

ترامپ به دامی که از آن هراس داشت گرفتار آمد

نسخهٔ سبک جنگ‌های بی‌پایان

ترامپ آرام‌ارام در حال سر خوردن به یک نسخهٔ سبک از جنگ‌های بی‌پایان است؛ چیزی که سال‌ها دیگروسای جمهور آمریکا را بابت آن سرزنش و کمپین خود را در تضاد با آن بنا کرد. ترامپ پس از نقض آتش‌بس و رهاکردن آن به حال خود، حالا مشغول پس‌دادن تبعات عدم درک محدودیت‌های قدرت نظامی است. سی‌ان‌ان به این مسئله می‌پردازد.

برای جایگزین کردن فرماندهانش، « برای ترامپ به نادرستی درک اشتباهی از ایران داشت و جنگ با ایران را بسیار ساده گرفت، حالا واقعیت خود را نشان می‌دهد «ایران چالشی متفاوت پیش می‌کشد: دونالد ترامپ در هیچ مقطعی ضرورت حیاتی این جنگ را برای افکار عمومی آمریکا توضیح نداده است. این جنگ برای او نسخه «کوکاکولای زیرو»ی درگیری است؛ جنگی که گمان می‌کند می‌تواند قوطی‌اش را یک نفس سربکشد، بی‌آن‌که نگران کالری‌هایش باشد. تآب‌آوری ایران در برابر این جنگ، نمونه دیگری از محدودیت‌های قدرت آمریکا به دست می‌دهد. ترامپ ممکن است به حمله زمینی برای تصرف جزایر کلیدی یا تشدید بیشتر کارزار هوایی تهدید کند. اما هربار که وعده خشونت بیشتر داده می‌شود و سپس معلوم می‌شود تهدیدی توخالی بوده است، این ادعاها بی‌اعتبارتر از پیش می‌شوند.»

جنگ با ایران، به باور سی‌ان‌ان، نشانه‌ای از یک سبک‌سری در سیاست خارجی آمریکا بود، چیزی که تبعات آن به‌زودی خود را نشان خواهد داد «ایران، با وجود ترورهای هدفمندی که طی یک سال گذشته در مقیاسی صنعتی انجام شده‌اند، ساختار حکومتی خود را فعال نگه داشته و بزرگ‌ترین قدرت نظامی جهان را وادار کرده است با این امید که آن را دوباره به میز مذاکره بکشاند، به زور مسلحانه متوسل شود؛ مذاکره‌ای که در نهایت قرار است درباره بازگشت کمابیش به وضعیت موجود در ماه فوریه باشد. این وضعیت، تجسم کامل ماجراجویی و سبک‌سری آمریکا است و پیامدهای آن برای دهه‌های آینده، آرام‌ارام در برابر دیدگان ظاهر می‌شوند.»

اخلاقی توسل به زور و هم از حیث کارایی عملی آن به عنوان ابزار بازدارندگی، لحظه‌ای پیچیده و چه بسا نگران‌کننده است. ماهیت حملاتی که به آن‌ها تهدید می‌شود، به تدریج هنجارهای رفتاری آمریکا را فرسوده می‌کند.»

بادر نظر داشتن تمام این موارد، حالا ترامپ به نظر می‌رسد که وارد آن خط قرمز جنگ‌های بی‌پایان شده است «ترامپ اکنون در قبال ایران ظاهراً در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای، آرام‌ارام وارد جنگی بی‌پایان و خودخواسته می‌شود؛ نوعی نسخه سبک‌شده از «جنگ ابدی». این منازعه‌ای است با منطقی نامشخص، اهدافی متغیر و حمایت داخلی رو به زوال، در برابر دشمنی که تمرکز و تاب‌آوری بیشتری دارد. مفاد آتش‌بس چنان مبهم بود که تقریباً ایران را به نقض آن دعوت می‌کرد. طبق توافق، ایران می‌بایست از چیزی صرف‌نظر کند که مدعی بود نه آن را در اختیار دارد و نه اصلاً خواهانش است: برنامه تسلیحات هسته‌ای. در مقابل، ایران احتمالاً میلیاردها دلار از محل کاهش تحریم‌ها پاداش گرفت تا کمابیش به همان وضعیتی بازگردد که ادعا می‌کرد در ماه فوریه در آن قرار داشته است. بیش از ۱۳ هزار حمله، توان ایران را فرسوده کرده‌اند، اما این کشور به جای آن‌که ضربه‌ای مرکب‌ار متحمل شود، دوام آورده و خود را بازسازی کرده است. به نظر می‌رسد ایالات متحده برای پرکردن دوباره ذخایر مهمات خود با دشواری بیشتری روبه‌روست تا ایران

احسان میرباقری

روزنامه‌نگار

به باور سی‌ان‌ان، در دولت ترامپ، آخرین راه، بدل به راه مکمل شده است «این نهایی‌ترین ابزار تنبیهی است. اما به نحوی، برای دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری که زمانی می‌کوشید به دلیل پایان دادن به جنگ‌ها جایزه صلح نوبل بگیرد، توسل به نیروی نظامی به اقدامی عادی و دم‌دستی بدل شده است؛ نوعی فشار دائمی در پس‌زمینه که برای کشاندن ایران به مسیر دیپلماسی به کار می‌رود.»

این وضعیت موجب شده تا ترامپ به آسانی خشونت بی‌محابا را عادی‌سازی کند که حتی برای بازدارندگی آمریکا هم اثرات سوء دارد «با این همه، در حالی که فروپاشی تقاضا به روزبه‌روز آشکارتر می‌شود و حفظ آتش‌بسی که همراه آن برقرار شد دیگر ناممکن به نظر می‌رسد، ترامپ اغلب تنها در حاشیه سخنانش از «ویران‌کردن» ایران حرف می‌زند؛ گویی این موضوع نیز صرفاً یکی از انبوه مسائلی است که در گفت‌وگو با خبرنگاران مطرح می‌شود. این وضعیت، هم از منظر

آرام آرام تا جنگ ابدی

ترامپ اکنون در قبال ایران ظاهراً در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای، آرام‌ارام وارد جنگی بی‌پایان و خودخواسته می‌شود؛ نوعی نسخه سبک‌شده از «جنگ ابدی». این منازعه‌ای است با منطقی نامشخص، اهدافی متغیر و حمایت داخلی رو به زوال، در برابر دشمنی که تمرکز و تاب‌آوری بیشتری دارد.

یادداشت

شوک اطلاعاتی عملیاتی ایران به واشنگتن

محسن پوردادفر
روزنامه‌نگار

در دور جدید حملات ردیالانه آمریکا و پاسخ‌های مقتدرانه جمهوری اسلامی ایران، کشورمان نه تنها از فشارهای نظامی و تبلیغاتی دشمن تأثیرنپذیرفته، بلکه با ارتقای محسوس توان رزمی خود، معادلات واشنگتن و متحدانش را وارد مرحله‌ای تازه کرده است. بررسی روند عملیات‌های اخیر حاکی از آن است که دقت، حجم و پیچیدگی حملات ایران نسبت به دوره‌های گذشته به شکل قابل توجهی افزایش یافته و همین مسئله، محافل اطلاعاتی و نظامی غرب را با پرسش‌های جدی مواجه کرده است. مهم‌ترین ویژگی عملیات‌های اخیر، افزایش دقت اصابت موشک‌ها و پهپادهاست. موضوعی که علاوه بر هدف قرار گرفتن مراکز حساس، در حمله به پرتابگرهای موشکی دشمن در کویت و انهدام تجهیزات پس از انتقال و استقرار نیز خود را نشان داده است. همزمان، افزایش ضریب عبور موشک‌ها از سامانه‌های پدافندی دشمن، از فرسایش توان رهگیری آمریکا و متحدانش و همچنین ارتقای فناوری تسلیحات ایرانی حکایت دارد. مسئله‌ای که ناکارآمدی سپرهای دفاعی غرب را بیش از گذشته آشکار کرده است.

در کنار این تحولات، ایران گام دیگری نیز در جنگ لجستیکی برداشته است. پس از تأثیرگذاری محدودیت‌های تردد در تنگه هرمز و هدف قرار گرفتن مسیرهای جایگزین از جمله فجیره و بندر الدقم عمان، اکنون حمله به بندر عقبه اردن نیز یکی از مسیرهای مهم انتقال تجهیزات نظامی به منطقه را زیر فشار قرار داده است. اقدامی که همزمان با اعمال شدن محاصره در مسیر دریای سرخ، حلقه محاصره تدارکاتی آمریکارا تنگ‌تر کرده است.

از سوی دیگر، تمرکز حجم بالایی از حملات در مناطقی مانند کویت و استان سلیمانیه عراق نیز نشان می‌دهد ایران صرفاً به پاسخ‌های مقطعی اکتفا نکرده، بلکه در حال تغییر موازنه میدانی و از میان برداشتن مبادی تهدید زمینی است.

در همین حال، رسانه صهیونیستی «معارو» با استناد به گزارش اختصاصی رویترز از نگرانی فزاینده جامعه اطلاعاتی آمریکا نسبت به دقت حملات ایران پرده برداشت. براساس این گزارش، مقام‌های آمریکایی احتمال می‌دهند ارتقای فناوری پهپادهای ایرانی و حتی برخی اطلاعات هدف‌یابی، با همکاری روسیه انجام شده باشد. هرچند خود آنها نیز اذعان کرده‌اند تاکنون به هیچ نتیجه قطعی درباره این ادعا نرسیده‌اند. آنچه مسلم است، دقت حملات به برخی مراکز مخفی اطلاعاتی آمریکا در عربستان و عراق، شوک تازه‌ای به ساختار امنیتی واشنگتن وارد کرده است.

در چنین شرایطی، بیانیه جدید سپاه پاسداران نیز حامل پیامی روشن بود. هشدار می‌دهد که از مردم کشورهای میزبان نیروهای آمریکایی خواست برای حفظ جان خود از شعاع ۵۰۰ متری مراکز آشکار و مخفی استقرار نظامیان آمریکا فاصله بگیرند. هشدار می‌دهد که نشان می‌دهد هرگونه ماجراجویی جدید آمریکا، با پاسخی گسترده‌تر و دقیق‌تر از گذشته روبه‌رو خواهد شد و ابتکار عمل همچنان در اختیار جبهه مقاومت قرار دارد.

یادداشت

حمایت ترامپ
یا خسارت برجام؟امیرشهرشهرانی
روزنامه‌نگار

نشریه آمریکایی اکونومیست در تحلیلی جدید، جمله‌ای را مطرح می‌کند که برای دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، از هر انتقادی سنگین‌تر است: «اگر او توصیه‌های باراک اوباما در سیاست خارجی را دنبال می‌کرد، امروز در موقعیت بسیار بهتری قرار داشت.» معنای این گزاره البته آن نیست که اوباما برای ایران بهتر بود؛ دقیقاً برعکس. مسئله این است که بسیاری از آمریکایی‌ها معتقدند روش اوباما برای ضربه‌زدن به ایران، بسیار کارآمدتر، کم‌هزینه‌تر و در نهایت خسارت‌بارتر از روش پرهزینه و پرسروصدای ترامپ بود.

ترامپ با حمله نظامی به ایران، هرچند خسارت‌هایی به بار آورد، اما با یک خطای راهبردی بزرگ مواجه شد. حمله نظامی می‌تواند به تقویت انسجام داخلی، افزایش حمایت از حاکمیت و تقویت گفتمان مقاومت در کشور هدف منجر شود. آنچه قرار بود با فشار نظامی به تغییر رفتار یا حتی تغییر ساختار سیاسی در ایران منجر شود، می‌تواند در عمل به تقویت همان نظامی بینجامد که واشنگتن قصد تضعیف آن را داشت. به همین دلیل است که حتی در داخل آمریکا نیز این پرسش مطرح شده که آیا اقدام نظامی ترامپ، برخلاف اهداف اعلامی، به جای تضعیف ایران، به تقویت موقعیت جمهوری اسلامی منجر نشده است؟ و آیا ایران با بستن تنگه هرمز دست بالاتر را نیز به دست نیاورد؟

اما برجام، از این منظر، داستانی کاملاً متفاوت است؛ توافقی که بدون شلیک حتی یک گلوله، بخش بزرگی از ظرفیت راهبردی ایران را محدود کرد و هزینه اصلی آن را نه آمریکا، بلکه ایران پرداخت. باراک اوباما اخیراً در گفت‌وگویی با صراحت از دستاوردهای این توافق سخن گفته است: «ما این کار را بدون شلیک حتی یک موشک انجام دادیم. ما ۹۷ درصد از اورانیوم غنی‌شده آنها را خارج کردیم.» او همچنین تأکید کرده است که ایران توانست تنها یک برنامه هسته‌ای غیرنظامی محدود برای تأمین انرژی را حفظ کند.

اهمیت سخنان اوباما اما در بخش دیگری است؛ جایی که صراحتاً می‌گوید حتی اطلاعات اسرائیل و سرویس‌های اطلاعاتی آمریکا معتقد بودند برجام کار می‌کرد. این اعتراف درباره موافقت دستگاه‌های امنیتی اسرائیل با برجام، معنای روشنی دارد: توافقی که تل‌آویو و نهادهای اطلاعاتی آمریکا آن را مؤثر می‌دانستند، نمی‌توانست برای ایران یک توافق بی‌هزینه و صرفاً صلح‌آمیز باشد. برجام از نگاه طراحان آمریکایی، سازوکاری بود که می‌توانست بدون جنگ، بدون اشغال و بدون پرداخت هزینه‌های سنگین، مهم‌ترین ظرفیت‌های راهبردی ایران را محدود کند.

ترامپ با حمله نظامی به ایران ضربه زد، اما ممکن است همزمان به تقویت مقاومت و انسجام داخلی منجر شده باشد. اوباما اما با برجام، همان هدف را از مسیری دنبال کرد که بسیار خطرناک‌تر بود: تبدیل محدودیت‌های تحمیلی به تعهدات رسمی و بین‌المللی. بنابراین شاید برای ایران، مقایسه واقعی میان «حمایت ترامپ» و «هوشمندی اوباما» نباشد؛ بلکه میان خسارت آشکار جنگ و خسارت عمیق‌تر توافقی است که دشمن آن را موفق‌ترین مسیر مهار ایران می‌دانست.

فریب یا بهترین
توافق ممکن؟

در حالی که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با صراحت نسبت به تلاش آمریکا برای استفاده از آتش‌بس و مذاکره به‌منظور بازسازی ذخایر نفتی، مهمات و توان نظامی خود هشدار می‌دهد، عراقچی همچنان از تفاهم اسلام‌آباد دفاع می‌کند و به منتقدان را به ناامیدسازی مردم و همراهی با اسرائیل متهم می‌سازد؛ روایتی که بیش از هر چیز، فاصله میان واقعیت میدان و توجیهات دیپلماتیک را آشکار کرده است.

نگاهی به اطلاعاتیه مهم سپاه در خصوص فریب آتش‌بس و تفاهم

نظر علی‌الاصول سپاه

در روزهایی که تفاهم موسوم به اسلام‌آباد بیش از هر زمان دیگری با واقعیت‌های میدانی و تجربه تاریخی برجام سنجیده می‌شود، دو نگاه متفاوت پیش از همیشه خودنمایی می‌کند؛ نگاه سپاه پاسداران که تفاهم و آتش‌بس اخیراً فریب دشمن شکست خورده برای تجدید

در روزهای اخیر منتشر شد.

حمله به ملت مبعوث

عراقچی اما در این مصاحبه نه تنها از تفاهم اسلام‌آباد دفاع کرد، بلکه در موضعی عجیب گفت: «ما بهترین توافق ممکن را کردیم، ولی همدلی نداریم!» و سپس با حمله به منتقدان اظهار داشت: «کی به این سخنان‌های تجمعات شبانه خط می‌دهد که مردم را ناامید کنند؟ من بعضی وقت‌ها، مشکوک می‌شوم. می‌گویم اگر اسرائیل در بعضی جاها در ما نفوذ کرده، شاید در این چیزها نفوذ دارد. شاید همه دنیا دارد می‌گوید مقصر و بازنده اصلی توافق، اسرائیل بوده است، بعد ما در داخل داریم با چه چیزهایی مردم را نابود می‌کنیم.»

این سخنان در شرایطی بیان شد که تجربه برجام، خروج آمریکا از توافق، بازگشت تحریم‌ها و خسارت‌های سنگین آن هنوز در حافظه مردم ایران زنده است و در حالی که ظریف و عراقچی پیش‌تر نیز اسرائیل را بازنده و مخالف برجام نشان داده بودند، اوباما اخیراً به صراحت از موافقت دستگاه‌های امنیتی اسرائیل با برجام سخن گفت. عجیب‌تر آنکه عراقچی در بخش دیگری از همین گفت‌وگو، در پاسخ به نگرانی درباره تکرار برجام و در پاسخ به این سوال مجری که «همه نگران تکرار برجام هستند؛ اینکه ما تعهداتی بدیم و طرف مقابل به تعهداتش پایبند نباشد.» در پاسخی عجیب اظهار داشت: «مگر ما به تعهدی عمل کردیم.»

پاسخ روشن است: بله، ایران تعهداتی را پذیرفت و در همین تفاهم نیز امتیازاتی عملی داد. باز شدن بی‌پاداش تنگه هرمز، در عمل باعث شد ذخایر عظیم نفتی انباشته‌شده در پشت خط انسداد در خلیج فارس راهی بازارهای جهانی شود. در شرایطی که به اذعان بسیاری از کارشناسان، از جمله فاتح بیرو، رئیس

محسن فرهمند

روزنامه‌نگار

دو موضع مهم در روزهای اخیر، عمق فاصله میان نگاه فرزندان جان‌برکف ایران در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و مسئولان سیاسی و دیپلماسی کشور را به خوبی آشکار کرد. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به عنوان اصلی‌ترین حافظ امنیت و استقلال و تمامیت ارضی کشور هست، در اطلاعاتیه شماره ۴۶ خود با صراحت هشدار داد: «آمریکای شکست خورده در میدان جنگ، باز هم درصدد است با خدعه و نیرنگ، فرصت مجددی برای تنفس و تجدید قوا برای حمله ایجاد کند و در بیانات روزهای اخیر مرتباً از برگشت به مذاکره حرف می‌زند.» این اطلاعاتیه در ادامه و در بخش مهم‌تری که صراحتاً تفاهم ۱۴ بندی را فریب و فرصتی برای تجدید قوای آمریکا می‌داند، تصریح می‌کند: «دشمن باید تاوان عهدشکنی خود را بپردازد و این بار اجازه نخواهیم داد آمریکا با آتش‌بس‌های فریبنده، ذخایر نفت و مهمات خود را جایگزین و پس از آن مجدداً حملات را از سر گیرد.»

معنای روشن این اطلاعاتیه آن است که سپاه پاسداران نیز، همانند رهبر معظم انقلاب و بخش بزرگی از ملت انقلابی ایران، درباره تفاهم اخیر نظر دیگری دارد و آتش‌بس اخیراً را نه مانند دید ساده اندیشانه و غیرعلمی یک بهترین توافق‌های ممکن، بلکه فریب و فرصتی برای تنفس و بازسازی توان آمریکا می‌دانست؛ همان چیزی که منتقدان از ابتدا درباره آن هشدار داده بودند.

اما در سوی دیگر، در زمانی که واقعیت‌های میدانی و تحولات بعدی نشان دادند آمریکا از این تفاهم بیش از هر چیز برای بازسازی ذخایر نفتی، مهمات و توان پدافندی خود بهره برده است، مصاحبه‌ای از سیدعباس عراقچی

آیا جنگ وجودی ما تنها در ساحت نظامی است؟

حرکت خاموش دشمن برای آندلسی سازی

مهمانی‌های شبانه که بلیت فروشی می‌شوند، رویدادهای حتی رسمی و سبک زندگی‌ای که بیش از معنا، بر نمایش تکیه دارد، همگی نشانه‌هایی از یک عقب‌نشینی آرام تلقی می‌شوند. این در حالی که دشمن در میدان جنگ سخت پا در گل مانده، در جبهه فرهنگ می‌تازد و میدان‌ها یکی یکی واگذار شده است.

در ماه‌های اخیر، موجی از نقدهای فرهنگی در رسانه‌های انقلابی و دغدغه‌مند، بار دیگر یک هشدار جدی را پررنگ کرده است: جامعه‌ای که هم‌زمان با فشار خارجی و تهدید نظامی، از درون درگیر فرسایش فرهنگی است. در این روایت، مسئله فقط حجاب نیست؛ وضعیت سینما و شبکه خانگی، وضعیت کافه‌های شهرهای بزرگ، کنسرت‌های مسئله‌دار،

علی نقدی
روزنامه‌نگار

از همین جاست که اصطلاح‌هایی مثل «استحاله فرهنگی» و «آندلسی سازی» دوباره به زبان دلوپسان برگشته است؛ واژه‌هایی که قرار است هشدار بدهند سقوط یک تمدن، پیش و بیش از آن که در مرزها رخ دهد، در ساحت ذهن، ذائقه و سبک زندگی آغاز می‌شود.

رصد وضعیت فرهنگی کشور از وضعیت حجاب گرفته تا کافه‌نشینی، از کنسرت‌ها تا مهمانی‌های شبانه و رویدادهای شهری، خط جنگ فرهنگی دشمن را روشن می‌کند: جامعه در حال عادی‌سازی سبک زندگی‌ای است که با الگوی رسمی و آرمانی انقلاب اسلامی در تعارض است. کافه دیگر فقط یک محل نوشیدن قهوه نیست، نشانه‌ای از مصرف‌گرایی، خودنمایی و گریز از زیست دینی است. کنسرت و رویدادها هم صرفاً برنامه فرهنگی نیستند و گاه به عنوان صحنه‌های تولید بی‌قیدی، اختلاط و هنجارشکنی تبدیل می‌شوند.

این موارد صرفاً چند رفتار و اتفاق پراکنده نیستند و مسئله یک روند است. روندی که در آن، مفاهیمی مثل حیا، پوشش، خانواده، قناعت و زیست جمعی جای خود را به نمایش، لذت فوری، فردگرایی و مصرف می‌دهند. خطر اصلی همین جاست: دشمن اگر در جنگ سخت نتواند پیشروی کند، از مسیر فرهنگ وارد می‌شود؛ با تضعیف معنا، تخریب مرجعیت اخلاقی و جا انداختن یک سبک زندگی جایگزین.

در تاریخ، نمونه‌های زیادی از این الگو دیده می‌شود. در اواخر امپراتوری روم غربی، فرسایش

فعالیت‌های هنری خود را آغاز کرد. در سال ۱۳۶۰ با بازی در مجموعه «مثل آباد» ساخته مرحوم رضا ژبان وارد تلویزیون شد. او اولین فیلم سینمایی‌اش را در سال ۱۳۶۳ با حضور در «جنجال بزرگ» اثر سیاوش شاکری تجربه کرد. در همین سال با بازی در مجموعه‌های تلویزیونی «محل برویلا» ساخته داریوش مؤدبیان و همچنین مجموعه تلویزیونی «بازم مدرسه‌ام دیر شد» به کارگردانی حسین افصحی، خود را به عنوان بازیگری توانمند بر سر زبان‌ها انداخت.

عبدی در ادامه با بازی در فیلم‌های «مردی که موش شد» ساخته احمد بخشی، «اجاره نشین‌ها» اثر داریوش مهرجویی، «ای ایران» به کارگردانی ناصر تقوایی و «گران‌د سینما» به کارگردانی حسین هدایت خود را به عنوان یک کمدین تراز اول به همگان معرفی کرد.

اکبر عبدی، بازیگر نامدار سینما، تئاتر و تلویزیون کشورمان دارفانی را وداع گفت.

اکبر عبدی، چهارم شهریور ۱۳۳۹ در محله نازی‌آباد تهران دیده به جهان گشود. او سال ۱۳۵۸ پس از اخذ دیپلم،

یادداشت

وقتی شر آمریکا

تبدیل به فرشته می‌شود

مسعود حنیفی
روزنامه‌نگار

«استیون اسپیلبرگ» در فیلم جدیدش، «روز افشاگری» به صورت زیرپوستی و در لایه‌های زیرین متن ایده آمریکای قهرمان و سرشار از خوبی را برای چندمین بار از آغاز حیات فیلمسازی‌اش تکرار کرده است. روز افشاگری شاید برای مخاطبان جدی ترسینما یادآور «برخورد نزدیک از نوع سوم» یا «ای. تی.» باشد و آن را در حکم یک اثر سرگرم‌کننده در نظر بگیرند، اما این مسئله نمی‌تواند عمق ماجرا را توضیح بدهد. فیلم در پس‌زمینه نشان می‌دهد که جنگ جهانی سوم در شرف وقوع قرار دارد، به طوریکه هیچ نیرویی نمی‌تواند جلوی آن را بگیرد.

به همین خاطر عده‌ای از ماموران پاک‌طینت و شریف‌اف‌بی‌آی تصمیم می‌گیرند تا فرضیه حیات فرازمینی‌ها را به اثبات برسانند و جلوی جنگ جهانی بعدی را بگیرند. اما آیا این تمام ماجراست؟ قطعاً خیر. فیلم «روز افشاگری» در نگاه نخست، یک تریلر توطئه محور شجاعانه درباره‌ی پنهان کاری‌های دولت در مورد حیات فرازمینی به نظر می‌رسد. اما اگر با نگاهی انتقادی به لایه‌های زیرین آن بنگریم، درمی‌یابیم که این فیلم در لباس افشاگری، در حال انجام کاری کاملاً متفاوت و متضاد است: تظہیر سیستماتیک آمریکا و بازتولید اسطوره‌ی قهرمانی ذاتی این ملت.

اسپیلبرگ به جای به چالش کشیدن ساختارهای امپریالیستی که چنین پنهان کاری‌های عظیمی را ضروری می‌کنند، در نهایت زانو می‌زند و همان ساختار را تقدیس می‌کند. ترویج‌بنیادین فیلم در این است که پنهان کاری را به عنوان یک ویژگی ذاتی و اجتناب‌ناپذیر هژمونی جهانی آمریکا نمی‌بیند و از آن به مثابه انحرافی موقت در دل ساختار حکمرانی توسط یاد می‌کند. فیلم به ما القا می‌کند که مشکل از خود سیستم نیست، بلکه از کسانی است که موقتاً آن را اداره می‌کنند.

با این ترفند روایی، هرگونه نقد رادیکال به دولت پنهان یا دیپ استیت خنثی می‌شود؛ گویی روح بنیادین دموکراسی آمریکا همواره پاک است و تنها نیاز به یک قهرمان دارد تا آن را از چنگال استثنائات نجات دهد. افشای حقیقت در این فیلم، به جای اینکه پرسش‌هایی بنیادین درباره‌ی حق انسان برای دانستن یا جنایات پنهان امپراتوری ایجاد کند، به یک درام انسانی گرم و اومانیزتی تقلیل می‌یابد که در آن، ارزش‌های لیبرال دموکراسی آمریکایی به عنوان تنها نجات‌دهنده‌ی بشریت معرفی می‌شوند. «دیگری» در اینجا تهدیدآمیز نیست و بهانه‌ای به نظر می‌رسد که قهرمان آمریکایی بار دیگر به واسطه آن در مرکز جهان بدرخشد.

نوبنیاد

■ صاحب امتیاز: محسن منصوری
■ مدیر مسئول: حمیدرضا بیانی
■ تلفن: ۰۲۱-۸۸۴۹۹۳۷۲
■ کدپستی: ۱۵۹۸۹۷۵۷۱۵

■ آدرس: خ سپهبد قری خ شاداد پلاک ۲۲ واحد پنج
■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline

n o b o n y a d o n l i n e . i r

فرهنگ

C U L T U R A L

■ شنبه ۳ مرداد ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۹۶

یادداشت

«هک شدم»؛ رمز عبور سلبریتی‌ها برای فرار از خیانت!

سعید مصباح
روزنامه‌نگار

محسن قزایی، کارگردان فیلم «بی همه چیز»، در نخستین ساعات حمله آمریکا و رژیم صهیونیستی به ایران، در صفحه اینستاگرامش از حمله به خاک کشور ابراز خوشحالی کرد و به رهبر شهید انقلاب توهین کرد. او در روزهایی که دشمن خارجی بچه‌های ایران را سلاخی می‌کرد، پیشاپیش فاتحه نظام را خوانده بود و در حال جمع‌آوری غنیمت بود. اما پس از آنکه پروژه جنگ و براندازی به نتیجه نرسیده و جمهوری اسلامی برخلاف محاسبات دشمن همچنان پابرجاست، عده‌ای مشغول فراهم کردن مقدمات بازگشت او به سینمای ایران هستند؛ با یک توجیه نخ‌نما: «صفحه‌اش هک شده بود!» این دیگر حتی مضحک هم نیست؛ توهین به شعور مردم است. چند سال است هر سلبریتی و چهره‌ای که در فضای مجازی علیه جمهوری اسلامی موضع می‌گیرد و بعد می‌فهمد هزینه موضع‌گیری‌اش ممکن است دامن موقعیت و منافعش را بگیرد، ناگهان پس از چند ماه پادش می‌افتد که هرکها به صفحه‌اش نفوذ کرده‌اند! هرکهایی که ظاهراً همیشه دقیقاً همان چیزی را می‌نویسند که صاحب صفحه در دل دارد و درست زمانی ناپدید می‌شوند که پای مسئولیت و پاسخگویی به میان می‌آید. محسن قزایی همان کارگردانی است که در فیلم «بی همه چیز» با زبان نماد و استعاره، تصویری علیه مردم ایران و نظام اسلامی ارائه کرد و سپس از استعاره عبور کرد و صراحتاً با دشمن همراهی کرد و حالا که دشمن شکست خورده و نظام جمهوری اسلامی ایستاده است، ظاهراً برخی به دنبال بازگرداندن همان چهره‌ها از درب پشتی هستند؛ با یک اکسیر جاودیی به نام «هک». این نمایش باید هر چه سریعتر با ایجاد سازوکار قانونی تمام شود. باید مسئولیت هر محتوایی که از یک صفحه منتشر می‌شود، با صاحب همان صفحه باشد؛ مگر آنکه هک شدن با ادله فنی و حقوقی اثبات شود. هیچ‌کس نباید بتواند در حساس‌ترین لحظه‌ها علیه کشور و مردم موضع بگیرد و بعد، وقتی فهمید تاریخ به نفع او نچرخیده، با رمز عبور «هک شدم» از مسئولیت فرار کند.